

**ARACI KURUMLAR TARAFINDAN YAPILACAK REPO VE TERS
REPO İŞLEMLERİNE İLİŞKİN ESASLAR
HAKKINDA TEBLİĞ**

(III-45.2)

(6/12/2015 tarihli ve 29554 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.)

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Tebliğin amacı, aracı kurumların repo ve ters repo işlemleri sırasında yapacakları yükümlülükleri belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Tebliğ, aracı kurumların 6 ncı maddede belirtilen finansal araçlar üzerinde, kendi aralarında veya gerçek veya tüzel kişiler ile yapacakları repo ve ters repo işlemlerini kapsar.

(2) Aracı kurumlar, bu Tebliğ hükümleri kapsamı dışında repo ve ters repo işlemleri yapamaz.

(3) TCMB ile açık piyasa işlemleri çerçevesinde yapılan işlemler bu Tebliğ kapsamı dışındadır.

Dayanak

MADDE 3 – (1) Bu Tebliğ, 6/12/2012 tarihli ve 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununun 45 inci maddesinin birinci fıkrasına dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 – (1) Bu Tebliğde geçen;

a) Borsa: Sermaye Piyasası Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (ç) bendinde tanımlanan borsaları,

b) Kanun: 6/12/2012 tarihli ve 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununu,

c) Kurul: Sermaye Piyasası Kurulunu,

ç) Repo: Finansal araçların geri alma taahhüdü ile satımını,

d) Ters Repo: Finansal araçların geri satma taahhüdü ile alımını,

e) Takasbank: İstanbul Takas ve Saklama Bankası Anonim Şirketini,

f) TCMB: Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Anonim Şirketini, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Repo ve Ters Repo İşlemlerine İlişkin Esaslar

Repo ve ters repo işlemlerini yapabilecek aracı kurumlar ve bildirim yükümlülüğü

MADDE 5 – (1) Repo ve ters repo işlemi yapmak isteyen aracı kurumların, 11/7/2013 tarihli ve 28704 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Yatırım Hizmetleri ve Faaliyetleri ile Yan Hizmetlere İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ III-37.1’in 17 nci ve 22 nci maddeleri uyarınca asgari olarak işlem aracılığı veya portföy aracılığı faaliyet iznine sahip olması zorunludur.

(2) Aracı kurumlar tarafından repo ve ters repo işlemlerine başlamadan önce Kurula bildirim yapılır. Kurula yapılan bildirim takiben repo ve ters repo işlemleri bu Tebliğde belirtilen esaslara uygun olarak yürütülmeye başlanır.

Aracı kurumlar tarafından repo ve ters repo işlemlerine konu edilebilecek finansal araçlar

MADDE 6 – (1) Repo ve ters repo işlemlerine konu olabilecek finansal araçlar aşağıda belirtilmiştir:

a) Devlet tahvili, hazine bonosu, gelire endeksli senet ve gelir ortaklığı senetleri dahil olmak üzere yurt içinde veya yurt dışında ihraç edilmiş kamu borçlanma araçları, 28/3/2002 tarihli ve 4749 sayılı Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanun çerçevesinde kurulan varlık kiralama şirketleri tarafından yurt içinde veya yurt dışında ihraç edilen kira sertifikaları.

b) TCMB tarafından ihraç edilen likidite senetleri.

c) Özelleştirme İdaresi Başkanlığı, Toplu Konut İdaresi Başkanlığı, kamu iktisadi kuruluşları, mahalli idareler ve bunlarla ilgili idare, işletme ve kuruluşların Kanun uyarınca ihraç ettikleri borçlanma araçları.

ç) Bankalar tarafından ihraç edilenler de dahil olmak üzere yurt içinde veya yurt dışında Türkiye’de yerleşik ihraççılar tarafından ihraç edilmiş borçlanma araçları.

d) Türkiye’de yerleşik ihraççılar tarafından yurt içinde veya yurt dışında ihraç edilmiş kira sertifikaları.

e) Türkiye’de yerleşik ihraççılar tarafından yurt içinde veya yurt dışında ihraç edilmiş varlığa dayalı menkul kıymetler, varlık teminatlı menkul kıymetler, ipoteğe dayalı menkul kıymetler ve ipotek teminatlı menkul kıymetler.

f) Borsa İstanbul A.Ş. tarafından Borsa İstanbul A.Ş. pazarlarında repo ve ters repo işlemlerine konu olmak üzere belirlenen paylar.

(2) Birinci fıkranın (ç), (d) ve (e) bentlerinde yer alan finansal araçlardan, yalnızca yurt içinde ya da yurt dışındaki borsalarda veya teşkilatlanmış diğer pazar yerlerinde işlem görenler, repo ve ters repo işlemlerine konu olabilir.

İşleme konu finansal araçların değerlemesine ve teminat oranlarına ilişkin özel hükümler

MADDE 7 – (1) İşlemlere konu edilen finansal araçların değerlemesine ve teminatlandırılmasına ilişkin esaslar; borsada gerçekleşen tüm repo ve ters repo işlemlerinde borsa tarafından, borsada ya da borsa dışında gerçekleşen ve takası merkezi karşı taraf uygulaması kapsamında yapılan repo ve ters repo işlemlerinde ise merkezi karşı taraf görevini

üstlenen merkezi takas kuruluşları tarafından bu Tebliğ hükümlerine bağlı kalınmaksızın belirlenir.

(2) Borsa dışında gerçekleştirilen ve takas işlemleri merkezi karşı taraf uygulamasına tabi olmayan repo ve ters repo işlemlerinde, işleme konu finansal araçlardan;

a) Resmî Gazete’de gösterge niteliğindeki değeri yayımlananlar, bu fiyatlar üzerinden değerlemeye tabi tutulur.

b) Resmî Gazete’de gösterge niteliğindeki değeri yayımlanmayan ancak, borsada işlem görenler, değerlendirme gününde ilgili borsada oluşan ağırlıklı ortalama fiyatları veya oranlar üzerinden, gün içinde iki seans uygulanan borsalarda ikinci seansta gerçekleşen ağırlıklı ortalama fiyatları veya oranlar üzerinden, bu kıymetlerden borsada işlem görmekle birlikte değerlendirme gününde borsada alım satımına konu olmayanlar ise son işlem tarihindeki ağırlıklı ortalama fiyatları veya oranlar üzerinden değerlemeye tabi tutulur.

c) Resmî Gazete’de gösterge niteliğindeki değeri yayımlanmayan ve borsada işlem görmeyenlerin değerlendirilmesinde, Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Kurumunca çıkarılan Türkiye Muhasebe/Finansal Raporlama Standartları esas alınır.

(3) İkinci fıkranın (a) bendi kapsamında değerlendirilmesi yapılan finansal araçların teminatlandırılmasında, değerlendirme fiyatının %100’ü esas alınır.

(4) İkinci fıkranın (b) bendi kapsamında değerlendirilmesi yapılan finansal araçların teminatlandırılmasında, değerlendirme fiyatının %75’i, Türkiye’de kurulan ve Kurulun sermaye piyasasında derecelendirme faaliyeti ve derecelendirme kuruluşlarına ilişkin düzenlemelerinde belirtilen derecelendirme faaliyetinde bulunmak üzere Kurulca veya Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunca yetkilendirilen derecelendirme kuruluşları veya Türkiye’de derecelendirme faaliyetinde bulunması Kurulca veya Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunca kabul edilen uluslararası derecelendirme kuruluşlarından yatırım yapılabilir seviyeye denk gelen uzun vadeli derecelendirme notu almış ihraççılara ait olanlar için veya bu nota sahip olan finansal araçlar için ise değerlendirme fiyatının %85’i esas alınır.

(5) İkinci fıkranın (c) bendi kapsamında değerlendirilmesi yapılan finansal araçların teminatlandırılmasında, gösterge niteliğindeki değerlerin %65’i, Türkiye’de kurulan ve Kurulun sermaye piyasasında derecelendirme faaliyeti ve derecelendirme kuruluşlarına ilişkin düzenlemelerinde belirtilen derecelendirme faaliyetinde bulunmak üzere Kurulca yetkilendirilen derecelendirme kuruluşları veya Türkiye’de derecelendirme faaliyetinde bulunması Kurulca kabul edilen uluslararası derecelendirme kuruluşlarından yatırım yapılabilir seviyeye denk gelen uzun vadeli derecelendirme notu almış ihraççılara ait olanlar için veya bu nota sahip olan finansal araçlar için ise değerlendirme fiyatının %75’i esas alınır.

(6) Repo ve ters repo işlemlerine konu nakit ve teminatın farklı para birimlerinde olması durumunda üçüncü, dördüncü ve beşinci fıkralarda yer alan teminat oranları %5 daha düşük olmak üzere uygulanır.

(7) Repo ve ters repo işlemlerine konu nakit ve teminatın farklı para birimlerinde olması durumunda, değerlemede işleme konu nakdin para birimi baz alınır ve finansal aracın para birimi bu para birimine çevrilerek değerlendirme yapılır.

(8) Kurul, repo ve ters repo işlemlerine konu olabilecek finansal aracın tanımına ve özelliğine göre bu maddede belirtilen teminatlandırma oranlarını değiştirmeye yetkilidir.

Para birimi, vade ve faiz oranı

MADDE 8 – (1) Repo ve ters repo işlemlerine konu nakit veya teminat Türk Lirası veya yabancı para birimi cinsinden olabilir.

(2) Repo ve ters repo işlemlerinde vade, ilgili finansal aracın itfa tarihini aşmamak kaydıyla serbestçe belirlenebilir. Vade sonu iş günü olarak tespit edilir.

(3) Repo ve ters repo işlemlerinde uygulanacak faiz oranı taraflarca belirlenir.

Repo ve ters repo işlemleri esasları

MADDE 9 – (1) Repo ve ters repo işlemleri aşağıdaki esaslara göre yapılır:

a) Taraflar arasında, işlemlerin genel esaslarını düzenleyen yazılı bir çerçeve sözleşme yapılması.

b) Taraflar arasında kararlaştırılan şartlarla işlemin yapılarak finansal araç bedelinin çerçeve sözleşmede belirlenen şekilde ödenmesi.

c) Finansal aracın çerçeve sözleşmede belirlenen usuller dahilinde tevdi edilmesi ve bu finansal araçların aracı kurum tarafından Takasbank tarafından belirlenen esaslar çerçevesinde depo edilmesi.

ç) İşlemin vadesinde taahhütlerin yerine getirilerek kararlaştırılan bedelin ilgili tarafa iletilmesi ile finansal aracın 10 uncu maddedeki esaslar çerçevesinde karşı tarafa iade edilmesi.

d) Aracı kurumların müşterileri ile yaptıkları ters repo işlemlerinde, işlemin vadesinde söz konusu finansal araçların aracı kurum tarafından depodan 10 uncu maddedeki esaslar çerçevesinde karşı tarafa iade edilmesi.

e) Ters repo işleminin aracı kurumlar tarafından yatırım kuruluşlarıyla yapılması durumunda ise işlemin vadesinde finansal araçların işlemin tarafı olan kuruluşun talimatına istinaden depolar arasında hesaben karşı tarafa iade edilmesi.

(2) Borsa İstanbul A.Ş. borçlanma araçları piyasası bünyesinde yer alan pazarlarda yapılacak repo ve ters repo işlemlerine konu finansal araçlar için 10 uncu maddenin birinci fıkrasında yer alan depo koşulu aranıp aranmayacağı hususu Borsa tarafından belirlenir.

(3) Borsa İstanbul A.Ş. bünyesinde üyeler arasında gerçekleştirilecek repo işlemleri için çerçeve sözleşme yapılmaz, taraflar Borsa İstanbul A.Ş. tarafından hazırlanan taahhünameyi vererek işlemlerini gerçekleştirebilir.

(4) Aracı kurumlar, borsada kendi adına müşteri hesabına veya kendi adı ve hesaplarına, borsa dışında ise sadece kendi adı ve hesaplarına işlem yapabilir.

(5) Aracı kurumlar, repo işlemlerinde müşterilere ait finansal araçları kullanamaz.

Teslim esasları

MADDE 10 – (1) Repo ve ters repo işlemlerine konu olan finansal araçların aracı kurumlarca Takasbank veya Takasbank'ın muhabirleri nezdindeki hesaplarda depo edilmiş olması zorunludur.

(2) Repo konusu olan teminatların alıcıya fiziki teslimi yapılmaz. İşlemler hesaben gerçekleştirilir.

(3) Aracı kurumlarca işlemin karşı tarafına bakılmaksızın Borsa İstanbul A.Ş. bünyesindeki pazarlardan ters repo işlemleri ile alınan finansal araçlar, işlem tarihi ile vade tarihi arasındaki süre içinde kalmak ve vadesi geri satma vadesini geçmemek koşuluyla yeniden repoya konu edilebilir.

İşlem limitleri

MADDE 11 – (1) Aracı kurumların toplam repo tutarı bakiyesi ile ters repo tutarı bakiyesi arasındaki fark, sermaye yeterliliği yükümlülükleri uyarınca bir önceki ay sonu itibarıyla hesaplanan özsermaye tutarının 20 katını aşamaz.

(2) Borsa İstanbul A.Ş. bünyesinde gerçekleştirilen işlemler ile TCMB ile gerçekleştirilen işlemler hariç, aynı kişi ve kuruluşla gerçekleştirilen işlemlerde, repo tutarı bakiyesi ile ters repo tutarı bakiyesi arasındaki fark aracı kurumun birinci fıkra uyarınca hesaplanan özsermayesinin 2 katını aşamaz.

Denetim ve bilgi verme yükümlülüğü

MADDE 12 – (1) Borsa İstanbul A.Ş.’nin ve diğer kurum ve kuruluşların kendi mevzuatı çerçevesindeki yetki ve sorumlulukları saklı kalmak kaydıyla, bu Tebliğ hükümleri çerçevesinde aracı kurumlarca yapılan repo ve ters repo işlemlerinin denetim ve gözetimi Kurul tarafından yapılır.

(2) Aracı kurumlar, borsa dışında yapacakları işlemlere ilişkin olarak Takasbank’a bildirim yapmak zorundadır. Borsa dışı işlemlerin bildirimine ilişkin esaslar Takasbank tarafından belirlenir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM Çeşitli ve Son Hükümler

İzlemeye ilişkin esaslar

MADDE 13 – (1) Repo ve ters repo işlemleri, Takasbank tarafından hak sahibi hesaplarında izlenmeksizin üye bazındaki hesaplarda izlenir.

(2) Aracı kurumlar, muhasebe kayıtlarında repo ve ters repo işlemlerinde teminat olarak kullanılan finansal araçları ve işlemlerin parasal tutarlarını, vade ve müşteri bazında izlemek zorundadır.

(3) Kolektif yatırım kuruluşları ve emeklilik yatırım fonlarına ilişkin olarak Kurul düzenlemelerinde yer alan hükümler saklıdır.

Yürürlükten kaldırılan tebliğ

MADDE 14 – (1) 31/7/1992 tarihli ve 21301 mükerrer sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Menkul Kıymetlerin Geri Alma veya Satma Taahhüdü ile Alım Satımı Hakkında Tebliğ (Seri: V, No: 7) yürürlükten kaldırılmıştır.

(2) Birinci fıkrada belirtilen Tebliğe yapılan atıflar bu Tebliğe yapılmış sayılır.

Geçiş hükmü

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) Yatırım Hizmetleri ve Faaliyetleri ile Yan Hizmetlere İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ III-37.1 uyarınca işlem aracılığı ve/veya portföy aracılığı faaliyet izni almak üzere Kurula başvuruda bulunan aracı kurumlar, başvuruları sonuçlanıncaya kadar repo ve ters repo işlemlerini bu Tebliğ hükümlerine göre gerçekleştirir.

(2) İşlem aracılığı ve/veya portföy aracılığı faaliyetinde bulunmak üzere başvuruda bulunmuş veya faaliyet izni almış aracı kurumlardan 16/12/2014 tarihi itibarıyla repo yetki belgeleri Kurulca geçersiz sayılanlar, 5 inci madde uyarınca bildirim yapmış kabul edilecek olup, bu kurumlardan repo-ters repo işlemi yapmayacak olanların bu durumlarını ayrıca bildirmeleri gerekir.

(3) Dar yetkili olarak yetkilendirilmiş olan veya bu kapsamda Kurula başvuruda bulunmuş olan aracı kurumlar ise bu Tebliğin yayımı tarihinden itibaren sadece mevcut işlemleri kapatma amaçlı işlem yapabilirler.

Yürürlük

MADDE 15 – (1) Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 16 – (1) Bu Tebliğ hükümlerini Kurul yürütür.